כתב רחמנא לא תוכל לאוקמה בלאו ועדיין לאו שבכללות הוא אם כן נימא קרא לא תוכל לאכלם [א] בשעריך מעשר דגנך תירושך ויצהרך למ"ל ליחודי אכילה [ב] דכל חד וחד א"ר יצחק [א]האוכל לחם קלי וכרמל לוקה ג' והא [ג] [ב]אין לוקין על לאו שבכללות שאני הכא דמייתר קראי לימא קרא לחם ונילף קלי וכרמל מיניה איכא למיפרך מה ללחם שכן נתרבה אצל חלה נכתוב קלי ולא לכתוב לחם [ד] ונילף מקלי לחם מקלי לא אתי משום דקלי איתיה בעיניה לחם לא איתיה בעיניה כרמל מקלי לא אתי משום דקלי [ג]נתרבה אצל מנחות כרמל לא נתרבה אצל מנחות נכתוב כרמל ונילף לחם וקלי מיניה איכא למיפרך מה לכרמל שכן לא נשתנה מברייתו מן חד לא ילפי ניליף חדא מן תרין לא נכתוב קרא לחם ונילף מקלי וכרמל איכא למיפרך מה לקלי וכרמל דאיתנהון בעיניהון לא נכתוב קרא כרמל ונילף מלחם וקלי איכא למיפרך מה ללחם וקלי שכן נתרבו אצל מנחות אמר לך רבי יצחק לא נכתוב קרא קלי ונילף מלחם וכרמל מאי פרכת אי פרכת מה ללחם שכן נתרבה אצל חלה כרמל יוכיח ואי משום דכרמל לא נשתנה מברייתו לחם יוכיח הלכך לוקה דמייתר [ה] ואימא קלי דמייתר מחייב חדא אכולהון מחייב חדא אם כן נכתוב קרא לחם כרמל וקלי אי נמי נכתוב קלי ולחם וכרמל אמאי כתב לקלי באמצע הכי קאמר לחם [ו] בקלי נחייב וכרמל נחייב בקלי [ד]א"ר ינאי לעולם אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך שהרי פיגול אחד מגופי תורה ולא לימדו הכתוב אלא מגזירה שוה [ז] דאמר רבי יוחנן [ה]תני [ח] זבדא בר לוי נאמר [ט] להלן [1]ואוכליו עונו ישא ונאמר כאן [2]והנפש האוכלת ממנו עונה תשא מה [י] להלן כרת [ו]אף כאן כרת א"ר סימאי לעולם אל תהי גזירה שוה קלה בעיניך שהרי נותר אחד מגופי תורה [ז]ולא לימדו הכתוב אלא מג"ש מאי היא יליף קדש קדש [יא] ואוכליו עונו ישא כי את קדש ה' חלל וכתיב [3]ושרפת את הנותר באש [יב] כי קדש וגו' אמר אביי לעולם אל תהי ג"ש קלה בעיניך שהרי [ח]בתו מאנוסתו [יג] הן הן גופי תורה ולא לימדה הכתוב אלא מג"ש [ט]דאמר רבא אמר לי ר' יצחק בר אבדימי אתיא הנה הנה לאיסורא אתיא זמה זמה לשריפה אמר רב אשי אל תהי ג"ש קלה בעיניך שהרי [י]נסקלים הן הן גופי תורה ולא לימדה הכתוב אלא מג"ש דתניא [כ]נאמר כאן דמיהם בם ונאמר באוב וידעוני דמיהם בם מה להלן בסקילה אף כאן בסקילה: המפטם את השמן כו': ת"ר [ל]המפטם את השמן ללמוד בו [יד] [או] למוסרו לציבור פטור לסוך חייב והסך ממנו פטור לפי [מ]שאין חייבין אלא על סיכת שמן המשחה שעשה משה בלבד אמר מר ללמוד בו [או] ע"מ למוסרו לציבור פטור מנלן אתיא [טו] מתכונתו מן במתכונתו דקטרת וכתיב לגבי קטרת [4]לא תעשו [נ]לכם לכם הוא דאסור אבל למוסרו לציבור פטור גבי שמן נמי למוסרו לציבור פטור ותיהדר קטרת [טז] ונילף משמן מה שמן כי מפטם לחציין פטור אף קטרת נמי כי מפטם לחציין פטור אלמה [ס]אמר רבא קטרת [ע]שפטמה לחציין חייב שמן [פ]שפטמו לחציין פטור אמר לך רבא גבי שמן כתיב ובמתכונתו לא תעשו כמוהו כמוהו הוא דאסור אבל חציו שפיר דמי גבי קטרת [יז] דכתיב והקטרת אשר תעשה כל עשייה דקטרת אפשר דמקטיר פרס שחרית ופרס בין הערבים ת"ר [צ]שמן המשחה מר דרור ה' מאות קדה ה' מאות קנמון בשם ה' מאות וקנה בשם חמשים ומאתים נמצאו כולם אלף ושבעה מאות וחמשים [יח] תנא מניינא קמ"ל תנא הא קא קשיא ליה אימא קנה בשם כקנמון בשם מה קנמון בשם מחציתו בחמשים ומאתים אף קנה בשם מחציתו חמשים ומאתים דהוו להו תרין אלפים ואימא ה"נ אם כן נכתוב קרא קנמון בשם וקנה בשם מחצה ומחצה חמשים ומאתים אמר ליה רב פפא לאביי כשהוא שוקל בהכרע הוא שוקל או בעין הוא שוקל אמר ליה רחמנא כתב בד בבד ואת אמרת בהכרע (א) והאמר רב יהודה הקב"ה יודע [יט] הכרעות אלמא דאית בהו הכרע אלא אמר רב יהודה דקנמון בשם אמאי מייתי מחציתו דחמש מאות חמשים ומאתים בחד זימנא וחמשים ומאתים בחד זימנא כיון דכולהון ה' מאות הויין נייתי ה' מאות בבת אחת ש"מ מדקמייתי לה לקנמון בשם בתרי זימני הכרע אית ביה והקב"ה יודע בהכרעות ומאי בד בבד אמר רבינא [כ] שלא יניח משקל במשקל וישקול ת"ר [ק]שמן המשחה שעשה משה במדבר [כא] משלקו [ר]העיקרין דברי ר' יהודה א"ל רבי יוסי והלא לסוף העיקרין אינו סיפק [כב] כיצד עושה הביאו העיקרין ושלקום [ש]במים והציף עליהן שמן [כג] המשחה וקלט את הריח וקיפחו אמר לו ר' יהודה

וכי

לחם ישנו במנחות דלחם הפנים איקרי מנחה [י]ושתי הלחם של עצרת דכתיב בהו (במדבר כח) בהקריבכם מנחה חדשה: **שכן איתנהו בעינייהו.** הלכך לא מצית ילפת לה דהא כי אמרינן מה לקלי דאיתיה בעיניה ליכא למימר כרמל יוכיח: **שכן נתרבו אצל מנחות.** וכי פרכת מה לקלי שכן נתרבה על ידי מנחות ליכא למימר לחם יוכיח: **פגול א' מגופי תורה.** דחייבין עליו כרת ולא למדוה הכתוב שיהא בכרת אלא נאמר בקדושים תהיו ואוכליו עונו ישא ואע"ג דכתיב ביה פגול לא בפיגול גמור קמיירי אלא במחשב בשחיטה חוץ למקומו דהכי דרשינן בתורת כהנים [ל] ובשחיטת קדשים (זבחים כח:) אם אינו ענין לחוץ לזמנו תנהו ענין לחוץ למקומו וליכא למימר דהאי כרת עליה קאי דכתיב בפגול גמור בצו את אהרן והנפש האוכלת ממנו עונה תשא ודרשינן בתורת כהנים [מ]ממנו עונה תשא ולא מחברו דהיינו חוץ למקומו דכתיב ביה מחשבה כותיה: **נאמר כאן.** בצו את אהרן בפגול גמור והנפש האוכלת וגו' והתם כתיב לא יחשב דהיינו פגול גמור חוץ לזמנו: **ונאמר להלן.** גבי נותר בפרשת קדושים תהיו ואוכליו עונו ישא וגו' מה (כאן) [להלן] בקדושים תהיו כרת דכתיב ונכרת: **ולא למדו הכתוב.** לנותר בכרת אלא בגזירה שוה דלא ידעינן דהאי כרת דקדושים תהיו בנותר קמיירי דהא בתר קרא דחוץ למקומו כתיב ומשמע דעליה קאי אלא משום דאתיא קדש קדש: **בתו מאנוסתו אחד מגופי תורה.** דבשריפה: **אתיא הנה הנה.** כתיב באשתו (ויקרא יח) ערות אשה ובתה לא תגלה דמשמע בתה ממנו ובתה מאחר סיפיה דקרא שארה הנה זמה היא וכתיב (שם) ערות בת בנך או בת בתך ובאנוסה כתיב דהא בת בתו מאשתו נפקא לן מקרא דלעיל ערות אשה ובתה [נ]ובתו לא כתיבא באנוסתו אלא אתיא הנה הנה מאשתו כתיב באשתו[ס] שארה הנה זמה היא וכתיב באנוסתו כי ערותך הנה [ע]מה התם כתיבא בתו דכתיב אשה ובתה אף כאן נמי באנוסה עשה בתו כבת בתו. ואי"ת קל וחומר הוא אין מזהירין מן הדין: **ומה ומה לשריפה.** [פ]כי יקח איש את אשה ואת אמה זמה היא (ויקרא כ): **נסקלין.** רוב חייבי סקילה כגון הבא על האם ועל הכלה לא כתיבא סקילה אלא דמיהם בם (שם): (ב) **המפטם.** לסוך ממנו חייב דכתיב (שמות ל) אשר ירקח כמוהו: **והסך ממנו.** אחר שלא פטמו ידו: (ג) ואשר יתן ממנו [צ]מאותו של משה: **לחצאין.** כגון ו' לוגין דההוא דמשה הוה הין י"ב לוגין: חצאין דקטרת קס"ד מנין דבכל יום היה מקטיר מנה כדאמרינן לקמן (ד' ו.) [ק]שס"ה מנין (כמנין ימות החמה): **פרס שחרית.** חצי מנה: **ה' מאות.** שקלים: **קנמון בשם ה' מאות.** דהכי אמר קרא [ר]מחציתו חמשים ומאתים דלהכי נקט מחציתו שלא יהו שוקלים אותו הכל ביחד אלא לחצאין כדי שיהו שם שתי הכרעות: **תנא הכי קשיא ליה.** כלומר להכי אשמעינן ברייתא דלאו ממשמעותא דקרא הוה אמינא קנה בושם כקנמון בשם דמחציתו דקרא אתרווייהו קאי קמ"ל: **מחצה למחצה.** שהיו שוקלין לחצאין: **בעין בעין.** שאין הבשם מכריע: [כט] (ע"א) **המקום יודע בהכרעות.** שלא היה שוקל ההכרעות לבד אלא מניין כמות שהן והמקום יודע מה משקלו. פירוש רומי: **אלא אמר [ל] רב יהודה הכי קשיא ליה כו'.** ה"ג **אלא אמר רב יהודה.** מדקא מייתי ליה תרי זימני ודאי לאפושי הוא דעבד: **שלא יניח משקל כו'.** שישקול כל בשם ובשם כנגד הבחל ולא ישקול במניין דמר דרור דיחזור וישקול קדה כנגד מר דרור: **העקרין.** [לא] בבשמים: **אינו סיפק.** דשמן לא הוה אלא י"ב לוגין ועיקרין הוו טובא [לב]: **ושרלן במים.** שיבלעו המים ולכשיציף עליהן השמן לא יבלעוהו: **וקלט השמן את הריח וקפחו.** קנחו והכרו קפחת את הרועה ביומא (דף פג:). קנחו משה לשמן מעל העיקרין ונתנו בצלוחית:

תוספות א"כ לכתוב קרא לא תוכל לאכלם. ולא מצי למימר מהדר ליה למימר דגנך לאוי דלכל חד וחד איכא פירכא דגן שמתרבה אצל מלה ותירוש נסכים ויצהר [illegible] לא אתי דגן שכן יש כהן לך ריבוי אצל מנחה לך קשה לכתוב דגן ויצהר או דגן ותירוש וליתי הך מינייהו: **אימא** קלי דמייתר נחייב חדא וכו'. לעיל גבי חלב שור וכשב ועז הוי מצי למיפרך הכי:

מסורת הש"ס

א) לעיל ד. יפ"ג, ב) פי' נפ' כ"ש פמחק כלן ת"ר ינאי דלא פיין למימר עליו דר"ל יוחנן הלא ר' ינאי רבו של ר"י היה אלא גרס א"ר כגי אמר ר' סימאי א"ר ינאי, ג) [פי' זבחים כח:], ד) חגיגה יא: סנהדרין נא. פב: יבמות ג., ה) [סנהדרין נג. סו.], ו) [תוספתא מכות פ"ג], ז) פי' כבי"ם, ח) [לקמן ו: ע"ש], ט) [הוריות יא: כל הענין ע"ש], י) נ"א עם העיקרין [פי' כבי"ם], כ) [פי' מנחות פ"ט מ"ב ותמורים], ל) [קדושים פרק א], מ) [ל' פרשה ח], נ) צ"ל ובתו מאנוסתו לא כתיבא, ס) [ויקרא יח], ע) צ"ל אלא אשר יקח את אשה כו', פ) [שמות ל], צ) [צ"ל ספ"ח], ק) [שם].

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואת אמרת בהכרע אמר ליה והאמר רב יהודה הקב"ה יודע בהכרעות וכו' קנמון בשם אמאי מייתי מחציתו חמש כצ"ל ואות ד' נמחק: (ב) רש"י ד"ה נסקלין וכו' עם הס"ד ואח"כ מ"ה לסוך המפטם: (ג) ד"ה והסך וכו' פטמו ידו הס"ד ואח"כ מ"ה שעשה משה דכתיב ואשר יתן:

◆

רבינו גרשום

אין חלוקין ראין בהו מעשה: קסבר. ר' יוחנן כאן תנא מתני' דכריתות ר' עקיבא היא דאמר לא בעינן מעשה דאפי' כי לית ביה מעשה [ל] (לית ביה חילוק חטאת) כדסבירא (ר"ל דליה במגדף דחייב חטאת אע"ג דלית ביה מעשה כדתרצינן מתני' בשמעתין דלעיל הילכך טעמא דידי דלית בהו חילוק משום דשניהם בלאו אחד נאמר: וריש לקיש. אמר לך אנא ודאי כרבנן סבירא לי דבעו מעשה אלא אפי' מתני' ר' עקיבא כדקאמרת אפי' הכי לא קשיא לי נהי דלא בעי ר' עקיבא מעשה רבה כרבנן מעשה זוטא מיהא בעי לאפוקי ידעוני דלית ביה אפי' מעשה זוטא כלל הלכך לא הוי חילוק ובעל אוב לר' עקיבא מאי מעשה זוטא אית ביה הקשת זרועותיו שמקיש זרועותיו זה בזה ומדבר מבין שחיו ומבין אצילי ידיו ע"י כישוף: ומגדף אית ביה מעשה זוטא עקימת שפתותיו: קא פריך. דהקשת זרועותיו לריש לקיש הוי מעשה זוטא אפילו מרבנן מדלא פליגי רבנן בבעל אוב כדפליגי במגדף: מיתיבי וכו' ניתני לרבנן יצא מגדף ובעל אוב דלית בהו מעשה אין הכי נמי דאי בעי למיתני אלא חדא מן תרתי קתני יצא מגדף והה"ה לבעל אוב: וליתני יצא בעל אוב ולא ליתני יצא מגדף: מגדף איצטריך. סד"א הואיל וכתיב כרת דידיה במקום קרבן דכתיב לעיל והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה איכא מודו ליה רבנן לר' עקיבא דמעשה זוטא הוי מעשה וליחייב קרבן קמ"ל דלא ולהכי תנא יצא מגדף: עולא אמר בעל אוב דקתני. במתני' דחייב חטאת לדברי הכל במקטיר לשד שיטענו לדבר מבין שחיו והקטרה היינו מעשה רבה: א"כ. מקטיר לשד היינו ע"ז: אלא. במקטר לשד שלא לשום עבודה אלא על מנת לחברו שיבא אליו ויקבצן לו שדים הרבה שיעשו רצונו: א"כ היינו חובר חבר. שמקבץ ביחות של חיות ושל נחשים ע"י כשוף דאינו אלא בלאו: א"ל אע"ג דמקטיר לשד על מנת לחברו לשום אוב היינו חובר וחובר חבר בלאו גרידא הוא התורה אמרה חובר חבר כגון זה ובעל אוב בסקילה ובשוגג חטאת: אחד חובר גדול. שמקבץ ביחות של חיות גדולות: ואחד חובר קטן. שמקבץ חיות קטנות: ואפי' נחשים ועקרבים דחייב על לאו ולא ימצא: אמר אביי אפי' חובר למיעבד זיבורא ועקרבא שידחקו זה את זה וירגעו זה את זה אסור: ואי קא אתאן בתריה. שרוצין להזיק קא אמרי יצא מגדף: [ל]אמר רבא שאני מגדף [illegible]

עין משפט נר מצוה

כז א מיי' פי"ד מהלכות מאכלות אסורות הל' ג [וסי"ח מהל' סנהדרין הל' ג]:
כח ב מיי' פי"ח מהלכות תמידין ומוספין הלכה יב:
כט ג מיי' פי"ח מהל' פסולי המוקדשין הל' ו:
ל ד מיי' שם הלכה י:
לא ה מיי' פ"ב מהל' איסורי ביאה הל' ו:
לב ו מיי' פט"ו מהלכות סנהדרין הל' י:
לג ז מיי' פ"א מהל' כלי המקדש הל' ד:
לד ח מיי' שם הל' ה:
לה ט מיי' פ"ב שם הל' ט:
לו י מיי' פ"א שם הלכה ד:
לז כ ל מיי' שם הלכה ג:

◆

תורה אור השלם

1. וְאֹכְלָיו עֲוֹנוֹ יִשָּׂא כִּי אֶת קֹדֶשׁ יְיָ חִלֵּל וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמֶּיהָ: ויקרא יט ח
2. וְאִם הֵאָכֹל יֵאָכֵל מִבְּשַׂר זֶבַח שְׁלָמָיו בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי לֹא יֵרָצֶה הַמַּקְרִיב אֹתוֹ לֹא יֵחָשֵׁב לוֹ פִּגּוּל יִהְיֶה וְהַנֶּפֶשׁ הָאֹכֶלֶת מִמֶּנּוּ עֲוֹנָהּ תִּשָּׂא: ויקרא ז יח
3. וְאִם יִוָּתֵר מִבְּשַׂר הַמִּלֻּאִים וּמִן הַלֶּחֶם עַד הַבֹּקֶר וְשָׂרַפְתָּ אֶת הַנּוֹתָר בָּאֵשׁ לֹא יֵאָכֵל כִּי קֹדֶשׁ הוּא: שמות כט לד
4. וְהַקְּטֹרֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְּמַתְכֻּנְתָּהּ לֹא תַעֲשׂוּ לָכֶם קֹדֶשׁ תִּהְיֶה לְךָ לַייָ: שמות ל לז

◆

מוסף רש"י

אתיא הנה הנה לאיסורא. כתיב בנשואין שארה הנה זמה היא, וכתיב באנוסין כי ערותך הנה, מה הנה האמור בנשואין עשה הכתוב בתה כבת בתה וכבת בנה, אף באנוסין עשה הכתוב בתו כבת בתו וכבת בנו. אתיא זמה זמה לשריפה. נאמר שלהם לנושא מנשואה ובנשואה כתיב זמה היא, כתב דכתיב באנוסה למי ואמור ולמות בה שריפה מאיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא באש ישרפו אותו ואתהן (חגיגה יא. וכעי"ז יבמות ג. וסנהדרין נא. עה.). ומן ק"ו לא מייתינן דאין עונשין מן הדין, אבל גזרה שוה הוי כאילו מפורש בו, דהא לכך נדרשה לאיכתיב הנה יתירה (סנהדרין נא.). מה להלן בסקילה. דכתיב באבן ירגמו אותם (סנהדרין סו.). שמן המשחה שעשה משה. דכתיב (שמות ל) שמן משחת קדש יהיה זה לי (הוריות יא.). העיקרין. אותם ששים של בשמים האמורים בפרשה, דכתיב ואתה קח לך בשמים ראש מר דרור וגו' (שם). לסוף העיקרין אינו סיפק. לפי שהשמן לא היה אלא י"ב לוגין כדמפרש לקמן והעקרים היו מרובים ואפילו כסיכה היה נבלע בעיקרים כל שכן בשליקה (שם). ושלקום במים. פירשת, שהיו מתמלאים מן המים ושוב לא יהיו בולעים מן השמן כל כך (שם). והציף עליהן. לאחר שבולעים מן המים כדי שיקלוט השמן הריח הבשמים (שם). וקפחו. ומוליך השמן לאחר (שם).

◆

שיטה מקובצת

א) לאכלם מאי לא תוכל לאכול בשעריך מעשר כו' ויצהרך ליחודי: ב) אכילה אכל חד וחד: ג) אין לוקין על לאו שבכללות ואע"ג דכולהו מפורשין במקרא בהדיא אפ"ה חשיב להו לאו שבכללות משום דאי לא נתפרש שמעינן כולהו שפיר מכלל דלא תוכל לאכול מעשר כו' כדפי' לעיל גבי חלב שור וכשב ועז. תוס': ד) לחם וכרמל תילף: ה) צ"ל בחורשין: ו) לחם בקלי מחייב וכרמל מיחייב בקלי: ז) שוה. דיליף ענין מנותר דאמר: ח) תני זבדא בר לוי צ"ע דבפ"ב דזבחים (דף כח) לא מייתי [illegible]

[illegible]